

danst Forfatter i nogen Udstrækning af Betydning har en Læsefreds, en Kundfreds i Udlandet, saa har altsaa Vedtagelsen af denne Bestemmelse den økonomiske Betydning for ham, at denne Kundfreds vil blive bevaret for ham og ikke falde i Hænderne paa en hvilken som helst, der tilegner sig Værket til Oversættelse. Og at det ikke er i noget ringe Omfang, at den danske Litteratur, baade den videnskabelige og Skønlitteraturen har Afkætning i Udlandet i Oversættelser; har man allerede kunnet overbevise sig om ved den Riste over danske Værker, der ere oversatte i forskellige Landes Sprog og have fundet Udbredelse i Udlandet, der har været forelagt i det andet Ting og ogsaa maa være kommet til dette Tings Kundskab, og som var udarbejdet af det kongelige Bibliotek. Det er først i anden Række, at der bliver Spørgsmaal om en Beskyttelse for fremmede Forfattere. For at skaffe de danske Forfattere Beskyttelse mod Oversættelse, ikke her i Landet men mod Oversættelse i Udlandet, maa en Konvention til, og den vil selvfølgelig ikke kunne opnaas, uden at man kan byde den udenlandske Forfatter en tilsvarende Beskyttelse. — Men selv om man nu vilde mene, at den økonomiske Betydning var ringe, hvilket den i og for sig ikke behøver at være, saa mener jeg dog, at man maatte lægge Vægt paa det, at her ogsaa er Spørgsmaal om en anden Interessé for Forfatterne end den rent økonomiske. Det har for det første sin Betydning — og man plejer ikke at afveje det efter, om det er mere eller mindre — at Forfatterne gøre Krav paa det som deres Ret, men dernæst har det ogsaa en ideel Betydning. Selv om Forfatteren ikke faar en Øre for sin Oversættelse i Udlandet, har det dog en ideel Betydning for ham, at Oversættelse ikke lovlig kan finde Sted uden hans Samtykke; han vil derved kunne værge sig imod, at Oversættelsen falder i Hænder, som han ikke vil kunne være tjent med, og at hans Arbejde for en Læsefreds i Udlandet fremstilles i en Form, som han ikke vil vedkende sig, maatte ikke kan være bekendt, og hvorom han har den allerstørste Føje til at sige: Det farer under falsk Flag, naar det præsenteres som mit Vært. Herpaa har man adskillige Eksempler, som dog utvivlsomt kunne forøges mangfoldigt. Der falder mig i Øjeblikket ikke saa mange ind; men jeg ved dog, at med Paludan-Müllers „Danserinden“, er det gaaet saadan, at den er bleven præsenteret for Udlandet i en Skikkelse, som han, saa stor en Digter som han var, maatte protestere imod. Det samme er Tilfældet med Dr. G. Brandes, og det samme er jeg

bleven gjort opmærksom paa er Tilfældet med et af de betydeligste Værker — hvad man nu i øvrigt ellers kan mene — Skønlitteraturen tiltrædende, som vor nyere Litteratur har, nemlig F. P. Jacobsens „Marie Grubbe“ — tror jeg det er — der ved en industriel Mand i Amerika er bleven transformeret saaledes, at den afdøde Forfatter ganske vist ikke kan være tjent med, at det farer under hans Navn. Det ligger i Sagens Natur, at et Vært som dette indeholder Partier, hvor Grænsen mellem det tilladelige og det anstødelige kan være vanskelig at holde; ikke desto mindre er det jo vist, at intet Menneske har vidst som F. P. Jacobsen at holde sig inden for den rette Grænse. Men den industrielle Mand i Amerika har snart set, at dette kunde udmales paa en anden Maade, og han har saa forvandlet Bogen til en obsejron Fortælling. Dette kan ingen Forfatter være tjent med, og aldeles bortset fra det økonomiske Synspunkt er her altsaa en ideel Ret til, at Lovgivningen yder Forfatterne Beskyttelse mod en saadan Brug af deres Arbejder.

Det er af det ærede Mindretal fremhævet, at det er noget i Retning af den moderne, paa saa mange Omraader florerende „Beskyttelse“, naar man nu vil yde Forfatterne denne Beskyttelse. Jeg tror, at det ærede Mindretal her har brugt Ordene paa en noget villedende Maade. Man kan tale om en Beskyttelse her, men det er en Retsbeskyttelse. Man kan tale om en Beskyttelse paa det Omraade, hvortil det ærede Mindretal formodentlig sigter, men det er en Beskyttelse af en anden Slags. De to Ting have hverken i deres ydre Form eller i deres indre Væsen det mindste med hinanden at gøre. Jeg antager nemlig, at det ærede Mindretal ved den nu saa florerende moderne „Beskyttelse“ tænker paa den Beskyttelse, som ved Toldbestemmelser gives Producenterne i et Land mod Konkurrence fra Udlandet, der kunde fremstille de samme Varer i billigere Skikkelse. Jeg ved ikke, om denne Retning med nogen Føje kan kaldes moderne; thi den er jo meget gammel paa sin Maade, men det maa vel være Meningen, at den er moderne i den Forstand, at en Tid lang har Frihandels teorien været den fremherskende og den i Teorien almindelig antagne, og det er først fra den almindelige Nedgang omtrent i 1880, at der har fundet en ny Opvaagnen Sted af denne Slags Beskyttelse. Men med denne fra 1880 eller saa omtrent stammende moderne Beskyttelses Udvikling har jo dette Forhold ikke det mindste at gøre. Det Krav som